

KLAVERI HUVIÕPPE ÕPPEKAVA

I EESMÄRGID JA KESTUS

Üldise muusikahariduse võimaldamine koos klaveriõpetuse põhialustega.
Muusikalise maitse kujundamine ja haritud kontserdipubliku kasvatamine.

Klaveri huviõppe toimub üleviimisega klaveri põhiõppest alates kolmandast õppeaastast, kui on mingil määral juba selgunud õpilase muusikalised võimed ja eelistused.

Õppeaeg 7 õppeaastat, ühes õppeaastas on 175 õppepäeva, õppetunni kestus 45 minutit, nädala õppetundide arv on näidatud õppeainete loetelus

II ÕPPEAINETE LOETELU

Õppeaine	Huviõppe					
		III õ/a.	IV õ/a.	V õ/a.	VI õ/a.	VII õ/a.
	noorem aste	vanem aste				
Klaver		1,33	1,33	1,33	1,33	1,33-2
Solfedžo		1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Muusikalugu			1	1	1	1
Koosmäng, saateklaver, noodistlugemine*			0,5	0,5	0,5	0,5

Selgitus: Tärniga märgitud osa õppekavast ja ainete loetelust tähistab seda, mida õpetatakse õpilase soovi ja kooli võimaluste korral.

Hindelised esinemised:

Hindelised esinemised toimuvad 3 korda õppeaasta jooksul, õppeaasta lõpetamisel tuleb sooritada arvestus (III, V, VI õppeaasta) või eksam (IV ja VII õppeaasta). Hindelistel esinemistel tuleb esitada vastavalt kooli otsusele kas 1 või 2 teost.

Tehnilised arvestused :

Üks kord poolaastas.

Eksamid:

Üleminekueksam nooremast astmest vanemasse (IV õppeaasta kevadel) pillil ja solfedžos.

Lõpueksamid vanema astme lõpus (VII õppeaasta kevadel) pillil ja solfedžos.

III KLAVERI HUVIÕPPE AINEKAVA

III ÕPPEAASTA

Õppeaasta jooksul tuleb omandada vähemalt 1 suurvorm, 1 polüfooniline teos, 2 etüüdi ja 2 pala sh. 1 ansamblipala
Üleminekuarvestusel tuleb esitada 2 pala.

Nõuded tehnikale:

Läbi võetakse järgmised helistikud: C-, G-,D-, A-, E-, F- duur ja a-, e-, d-moll.

- duurid, loomulik, harmooniline ja meloodiline moll 4 okt. otse ja lahku
- 3 helilised akordid koos kätega pedaaliga ja staccatos
- 3 heliline lühike kolmkõla
- pikk arpedžo põhikujus 4 oktavit otse
- kromaatileine heliredel 4 oktavit otse (d noodist lahku)
- soovitav tutvustada dominantseptakordi

Tasemenäited:

1. J. Haydn. Menuett
2. W. A. Mozart. Allegretto
3. R. Schumann. Noorte album op. 68- Meloodia; Marss
4. P. Tšaikovski. Laste album- Vana prantsuse laul
5. D. Steibelt. Sonatiin op. 33 C- duur I, II osa
6. J. S. Bach. Menuett nr. 5 G-duur Anna Magdaleena noodivihikust
7. C. Czerny- H. Germer. Etüüdid (valikuliselt)

IV ÕPPEAASTA

Õppeaasta jooksul tuleb omandada vähemalt 1 polüfooniline teos, 1 suurvorm, 2 etüüdi ja 2 pala sh. 1 ansamblipala.
Eksamil tuleb esitada 3 teost: suurvorm või polüfooniline teos, etüüd ja pala.

Nõuded tehnikale:

Läbi võetakse C-, G-, D-, A-, E-, F-, B-, Es- duur ja a-, e-, d-, g-, c-moll.

- duurid ja mollid 4 okt. otse ja lahku
- 3-helilised akordid pedaaliga ja staccatos
- 4-heliline lühike arpedžo koos kätega
- pikk arpedžo põhikujus 4 okt.otse
- kromaatileine heliredel 4 okt. Otse ja lahku (d ja gis noodist lahku)
- autentnt ja plagaalne kadents
- D7 pikk arpedžo 4 okt. koos kätega

Tasemenäited:

1. J. Berkovitš. Väikesed etüüdid
2. A. Rowley. Pöialposte maal

3. D. Šostakovitš. Klaveripalade album- Valss, Kurb muinasjutt
4. R. Schumann. Noorte album- Esimene kaotus
5. A. Arman. Fugett C-duur
6. G. Fr. Händel. Menuett nr.4 e-moll
7. R. Glier. Rondo op. 43

V ÕPPEAASTA

Õppeaasta jooksul tuleb läbi võtta 1 suurvorm, 1 polüfooniline teos, 2 etüüdi ja 2 pala s.h. 1 ansamblipala

Üleminekuarvestusel tuleb esitada 2 teost.

Nõuded tehnikale: : Läbi võetakse C-,G-, D-, A-, E-, H-, F-,B-, Es-, As-, Des-duur ja d-, e-, h-, d-, g-, c-, ja f-moll.

- heliredelid oktavis otse ja lahku
- 4-helilised akordid pedaaliga ja staccatos
- 4-heliline lühike arpedžo koos kätega
- pikk arpedžo otse ja lahku
- kromaatiline heliredel otse ja lahku
- D7 pikk arpedžo otse
- >VII7 lühike arpedžo
- I liitkadents pöhikujus

Tasemenäited:

1. J. Pleyel. Sonatiin D-duur
2. A. Diabelli. Sonaatiin nr.4 G- duur
3. J. S. Bach. Väikesed prelüüdid ja fuugad(nr.2 C-duur ja nr. 8 F-duur I osast)
4. E. Mägi. Hiir hüppas
5. M. Glinka. Tunne
6. W. A. Mozart. Andantino Es-duur
7. H. Bertini. 25 etüüdi op. 100

VI ÕPPEAASTA

Õppeaasta jooksul tuleb omandada vähemalt 1 suurvorm, 1 polüfooniline teos, 2 etüüdi ja 2 pala sh. 1 ansamblipala

Üleminekuarvestusel tuleb esitada 2 teost.

Nõuded tehnikale:

Läbi võtta kõik dieesidega ja bemollidega helistikud.

- heliredelid oktavis ja tertsis otse ja lahku
- heliredel deetsimis otse
- 4-helilised akordid pedaaliga ja staccatos
- lühike arpedžo
- murtud arpedžo
- pikk arpedžo otse ja lahku+ pöörde otse

- D7 ja >VII7 lühike arpedžo
- D7 ja >VII7 pikk arpedžo otse ja lahku
- I liitkadents erinevates meloodilistes seisudes kitsas ja laias seades.

Tasemenäited:

1. E. Grieg. Rahvaviis. Valvuri jutustus
2. A. Pärt. Pardipoegade tants
3. J. S. Bach. Väikesed prelüüdid ja fuugad.
4. N. Mjaskovski. Vanas stiilis e-moll
5. S. Maikapar. Variatsioonid vene teemale op.8.
6. S. Maikapar. Staccato- prelüüd op.31
7. L. Schytte. 25 etüüdi op.68

VII ÕPPEAASTA

Õpitakse põhiliselt eksamikava (3 teost), millest üks on suurvorm või polüfooniline teos. Iga õppeveerandi lõpus esitatakse 1 teos eksamikavast. 3 nädalat enne eksamit toimub eksamikavade ettemängimine.

Nõuded tehnikale:

Kõik dieesidega ja bemollidega helistikud.

- heliredelid oktavis, tertsis ja deetsimis otse ja lahku
- heliredel sekstis otse
- 4- helilised akordid pedaaliga ja staccatos
- lühike arpedžo
- murtud arpedžo
- pikk arpedžo otse ja lahku, pöörded otse
- kromaatileine heliredel otse ja lahku
- D7 ja >VII7 lühike arpedžo
- D7 ja >VII pikk arpedžo otse ja lahku, pöörded otse
- II liitkadents erinevates meloodilistes seisudes kitsas või laias seades

Tasemenäited:

1. C. Czerny. Etüüdid op. 299
2. S. Prokofjev. Hommik. Õhtu.
3. Ph. E. Bach. Solfeggio
4. F. Schubert. Valss op. 50
5. J. S. Bach. 2- häälsed inventsioonid nr. 15 h-moll, nr. 10 G-duur
6. J. L. Dussek. Sonatiin op. 20 nr. 6 Es- duur
7. D. Kabalevski. Variatsioonid op. 40 nr.1 D- duur

IV SOLFEDŽO HUVIÕPPE AINEKAVA

EESMÄRK

Õpetuse eesmärgiks on arendada õpilastes muusikalist kirjaoskust ja analüüsivõimet.

III ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: lihtintervallid ja akordiõpetuse algus.

Nõuded teooriale:

- 1) rütm ja taktimõõt: punkteeritud rütm (ta-i-ti); varemõpitu kordamine ja kinnistamine;
- 2) helistikud: minoori kolm kuju; helistikud kolme märgini;
- 3) intervallid: v.2, s. 2, v. 3, s. 3; intervallide suurus toonides; ehitamine antud noodist üles ja alla;
- 4) akordid: toonika kolmkõla pöörded.

Nõuded kuulamisele: õpitud intervallide eraldamine meloodiliselt ja/või harmooniliselt; duuri, loomuliku, harmoonilise ja meloodilise molli heliredelid.

Nõuded diktaadile: suuline ja kirjalik meloodiline diktaat, neli takti; rütmidiktaat kuni neli takti.

Nõuded laulmisele: duuri ja molli kolmkõla pööretega; duuri ja loomuliku molli heliredel.

IV ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: akordide ehitamine; toonika kolmkõla pööretega duuris ja mollis; põhikolmkõlad duuris ja mollis.

Nõuded teooriale:

- 1) taktimõõt 3/8;
- 2) helistikud: nelja märgiga mažoorid ja minoorid;
- 3) intervallid: v. 6, s. 6, v. 7, s. 7; duuri ja molli toonika kolmkõlade ehitamine ja pööramine; põhikolmkõlade ehitamine duuris ja mollis.

Nõuded kuulamisele: duuri ja molli (kolm kuju) heliredelid ; duuri ja molli kolmkõlad.

Nõuded diktaadile: suuline ja kirjalik meloodiline diktaat(neli takti); rütmidiktaat(kuni neli takti)

Nõuded laulmisele:duuri ja molli kolmkõlad pööretega, duuri ja harmoonilise molli heliredel.

Üleminekueksami nõuded

Kirjalik:

- 1) diktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus; 4 takti; kuni kahe märgiga helistikes; astmeline ja kolmkõla liikumine;
- 2) rütmidiktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus; 4 takti;

3) kuulamine: meloodilised lihtintervallid; T ja t kolmkõla; duuri ja molli (kolm kuju) heliredel;

4) ehitamine: helistiku määramine võtmemärkide järgi; antud intervalli määramine; heliredeli ehitamine (duur ja molli kolm kuju); antud helistikus toonika kolmkõla ehitamine ja pööramine; antud helistikus põhikolmkõlade ehitamine.

Suuline: duuri heliredeli laulmine kuni kahe märgiga helistikes; toonika kolmkõla pööretega ja/või põhikolmkõlade laulmine kuni kahe märgiga duurides; õpitud harjutuse laulmine duuris.

VANEM ASTE

V ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: dominantseptakord lahendusega ning s. 2, v. 7 ja s. 7 lahendustega.

Nõuded teooriale:

1) rütm, taktimõõt: triool; 6/8 taktimõõt;

2) helistikud: kuni viie märgiga duurid ja mollid;

3) intervallid: lihtintervallide ehitamine antud noodist üles ja alla; v. 7 lahendustega duuris (s. 3, s. 6) ja mollis (v. 3, v. 6); s. 7 lahendusega p. 8; s. 2 lahendusega duuris (v. 3., v. 6) ja mollis s. 3, s. 6);

4) akordid: D7 põhikujus duuris ja mollis; toonika kolmkõla pöörete ehitamine helistikus (duuris ja mollis); subdominandi ja dominandi kolmkõla pööramine duuris ja mollis;

Nõuded kuulamisele: D7 lahendusega; s. 2, v. 7, s. 7 lahendustega; kolmkõla ja pöörded duuris ja mollis;

Nõuded diktaadile: 2/4 või 3/4 taktimõõdus 4-8 takti duuris, 4 takti mollis;

Nõuded laulmisele: kõik õpitu; jõukohased harjutused.

VI ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis

Nõuded teooriale:

1) rütm ja taktimõõt: taktimõõt 6/8; triool; süngoop;

2) helistikud: 6 märgiga helistikud;

3) intervallid;

4) akordid: kõikide põhikolmkõlade pöörete ehitamine (duuris ja mollis).

Nõuded kuulamisele: D7 lahendusega duuris ja mollis; duuri ja molli kolmkõlad ja nende pöörded; intervallid.

Nõuded diktaadile: 2/4 ja 3/4 taktimõõdus 4 takti.

Nõuded laulmisele: D7 lahendusega duuris ja mollis; intervallid.

VII ÕPPEAASTA

PÕHIEESMÄRK: akordid VII astmelt.

Nõuded teooriale:

1) rütm ja taktimõõt: süngoop; vahelduv taktimõõt;

2) helistikud: 7 märgiga duurid ja mollid;

3) intervallid;

Nõuded diktaadile: 2/4, 3/4 taktimõõdus 8 takti; 4/4 taktimõõdus 4 takti.

Nõuded laulmisele: oskus rakendada teoreetiliselt õpitut.

Nooditeksti analüüs: õpitud helistikes.

Lõpueksami nõuded

Kirjalik:

1) diktaat: 2/4, 3/4 taktimõõdus 8 takti; 4/4 taktimõõdus 4 takti. Kuni kahe märgiga helistikes;

2) kuulamine: intervallid ja akordid meloodiliselt ja/või harmooniliselt, duuri ja molli kolmkõlad põhikujus ja pööretena, dominantseptakord lahendusega duuris ja mollis;

3) ehitamine: õpitud intervallide ja akordide ehitamine ja lahendamine antud helistikus või antud noodist; intervallide ja akordide määramine; soovi korral harmoonilise või meloodilise molli ehitamine või laadi määramine;

4) rütmidiktaat: 4 takti, õpitud rütmidel.

Suuline:

1) õpitud harjutuse laulmine;

2) molli heliredeli laulmine;

3) põhikolmkõlad duuris ja mollis;

V MUUSIKALOO AINEKAVA

III ja IV ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Avardada õpilaste silmaringi, õppida tundma elementaarseid muusikalisi termineid, õppida teadlikult muusikat kuulama ja seda mõistma. Anda ülevaade eesti rahvamuusikast. Oluline on, et õpilane oskaks seostada muusikaloo õppeaines õpitut nii pillitunnis omandatavaga kui igapäevase ümbritseva muusikaeluga.

ÕPPESISU:

Muusikaline heli. Heli omadused. Heli teekond tekkimisest kuulajani. Akustika aabitsatõed. Muusika väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, register, kooskõla (harmoonia), faktuur.

Eesti rahvamuusika. Vanem ja uuem rahvalaul. Rahvapillid ja pillilood. Rahvatantsud. Vokaalmuusika. Laulud. Rahvalikud laulud. Pop-laulud. Ansamblid. Koorid. Nende koosseis.

Instrumentaalmuusika. Sümfooniaorkestri pillid partituuri järjekorras. Pillirühmadest moodustuvad ansamblid (puupuhkpillikvartett jne.). Kokkuvõtteks, partituuri järjekorra kinnistamiseks B. Britteni variatsioonid Purcelli teemale. Orel ja klaver (kaks kuningat). Süntesaator (kas kroonprints?).

Pillid, mida tavaliselt sümfooniaorkestri põhikoosseisus ei esine. Instrumentaalansamblid ja orkestrid.

Programm-muusika

S. Prokofjev. Petja ja hunt
C. Saint-Saens. Loomade karneval
A. Marguste. Punane raamat
A. Vivaldi. Aastaajad
E. Grieg. Süit Peer Gynt
M. Mussorgski. Pildid näituselt

Helitööde ülesehitus. Kuulamisülesannete kasutamise metoodika omandamine. Ühe- ja kahejaoline ülesehitus. Kolmejaoline vorm. Liht- ja liitvorm (kahe- ja kolmeosaline). Variatsioonid. Rondo.

Tantsud. Ajaloolised tantsud: pavaan, galjard, braanl; menuett, gavott, ekossees; polonees, masurka, krakovjakk, polka, boolero, tšardaš, valss, habaneera, tango. Tantsusüit. Aasia, aafrika, ladina-ameerika rütmid. Peotantsud. Kaasaegsed tantsud. Ballett.

Lavamuusika. Muusika sõnalavastuses. Ooper. Rock-ooper. Operetid. Muusikal.

V ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Kultuurilise maailmapildi avardamine, anda ülevaade keskaja muusikast klassitsismini, leida ühiseid jooni kunstiga. Õppida kuulama ja eristama erinevate stiilide ja heliloojate loomingut.

ÕPPESISU:

Keskaeg. Romaani ja gooti stiil. Gregooriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum, motett. Rüütlilaul. (Kasutada T. Siitani koostatud kassette ja konspekte.)

Renessanss. Ajastu üldiseloomustus, võrdlus keskajaga. Uued ilmalikud laulužanrid: ballata, madrigal. Pime muusik Firenzest Francesco Landino. Madalmaade koolkond, selle tähtsus polüfoonilise muusika arengus. Tähtsamad esindajad. Renessansi ajastul kasutatud pillidest.

Barokk. Ajastu üldiseloomustus, võrdlus renessansiga. Muusika iseloomustus, tähtsamad žanrid.

Johann Sebastian Bach. Inventsioonid, prelüüdid ja fuugad(HTK). Oreliteosed. Passacaglia ja fuuga c-moll. Orelitokaata ja fuuga d-moll.

Concerto grosso mõiste. Brandenburgi kontserdid. Vokaalmuusika. Mõni aaria või kantaadi osa.

Klassitsism. Üldiseloomustus. Uue helikeele võrdlus barokiga. Uued žanrid.

Joseph Haydn. Sümfoonia mõiste ja ülesehitus. Sonaat allegro vorm.

Instrumentaalkontsert. Keelpillikvartett. Sümfoonia nr. 103 Es-duur. Kontsert trompetile ja orkestrile Es-duur. Divertiment op. 3 nr. 5 F-duur.

Wolfgang Amadeus Mozart. Imelapse periood. Sümfoonia nr. 40 g-moll. Klaverisonaat k. 331 A-duur. Serenaad "Väike öömuusika".

Ülevaade ooperiloomingust. Katkendid ooperitest "Figaro pulm", "Don Giovanni", "Võluflööt". Reekviemi mõiste. Osad "Reekviemist" (nr. 1 "Requiem", nr. 2 "Dies irae", nr. 7 "Lacrymosa").

Ludvig van Beethoven. Helikeele erinevus võrrelduna Haydni ja Mozarti loominguga. Klaverisonaat op. 13 nr. 8 c-moll "Pateetiline". Klaverisonaat op. 27 nr. 2 cis-moll "Kuupaiste". Klaverisonaat op. 57 nr. 23 f-moll "Appassionata". Sümfoonia nr. 5. Sümfoonia nr. 9 (katkend sümfoonia lõpust - kooriga).

VI ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Anda ülevaade romantismi põhijoontest kõikides kunsti liikides. Tutvumine romantismi perioodi tähtsamate heliloojate elulugude ja loominguga.

ÕPPESISU:

Romantism. Romantismi põhijooned kõikides kunstides.

Franz Schubert. Laululooming. Laulud "Forell", "Muusikale", "Ave Maria". Ballaad "Metshaldjas". Laulutsüklid. Kaunis Möldrineiu ("Rändamine", "Kuhu", "Kütt", "Mölder ja oja"). Klaverimuusika. Valsid, muusikalised hetked, marsid. Kammermuusika. Kvintett klaverile, viiulile, violale, tšellole, kontrabassile D-duur op. 114 ("Forellikvintett"). Sümfooniad. Sümfoonia nr. 8 ("Lõpetamata") 1. osa.

Fryderyk Franciszek Chopin. Etüüdid. Etüüd op. 10 nr. 3 E-duur, nr. 12 c-moll. Etüüd op. 25 nr. 1 A-duur. Prelüüdid. Prelüüd op. 28 nr. 15 Des-duur, op. 28 nr. 4 e-moll. Poloneesid. Polonees op. nr. 1 A-duur, op. 53 A-duur. Masurkad. Masurka op. 67 nr. 4 a-moll, op. 68 nr. 3 F-duur. Valsid. Valss op. 67 nr. 2 Cis-duur, op. 64 nr. 1 Des-duur.

Robert Schumann. Klaverimuusika. Klaveripalade tsükkel "Karneval" ("Eusebius", "Florestan", "Chiarina", "Davidsbündlerite marss"). Klaveripalade tsükkel "Lastestseenid" ("Unistus").

Ferenc Liszt. Klaverilooming. Mefisto-valss. Nokturn "Armuelmad". Etüüd nr. 2 "Gnoomide ringmäng".

Rahvusromantism

Norra muusika. Norra rahvusmuusika.

Edvard Grieg. Klaveripalad. Orkestrimuusika.

Muusika H. Ibseni draamale "Peer Gynt". Kontsert klaverile ja orkestrile a-moll.

Soome muusika. Soome rahvalaul. Seos eesti muusikaga. "Hümn". "Porilaste marss". Eino Juhani Rautavaara "Cantus arcticus" 3. osa "Luigelend".

Jean Sibelius. Sümfooniline poem "Finlandia". "Kurb valss". Sümfoonia nr. 2 IV osa. Süit viiulile ja keelpilliorkestrile III osa "Suvel"

Rootsi muusika. Rootsi rahvamuusika. Rahvuslik pillimuusika.

Hugo Alfven. Rootsi polka (Polka frDn Roslagen). Karjasetüdraku tants. Rootsi rapsoodia nr. 1.

Baltimaade muusika

Läti muusika. Läti rahvamuusika. Piirialade rahvalaulude sarnasus. Cimze seminari osa eesti muusikakultuuris. Ühislauluvara.

Alfred Kalniņš

Leedu muusika. Sutartines kui kogu maailma ulatuses ainulaadne nähtus.

Mikalojus Ciurlionis. Helilooja ja kunstnik. Sümfooniline poem "Mets". Sümfooniline poem "Meri".

Vene muusika

Rahvalaulust Glinkani.

Mihhail Glinka. Orkestrimuusika. Sümfooniline fantaasia "Kamarinskaja".

Kontsertavamängud "Aragoni hota", "Öö Madridis". Ooperid. Ooperi "Ruslan ja Ludmilla" avamäng.

Vene muusikaelu 19. saj. II poolel. Võimas rühm.

Aleksander Borodin. Ooper "Vürst Igor". Polovetside tantsud. Sümfoonia nr. 2 h-moll "Vägilassümfoonia" I osa.

Modest Mussorgski. Laulud "Kirp", "Hällilaul Jeromçkale". Klaveripalade tsükkel "Pildid näituselt".

Nikolai Rimski-Korsakov. Sümfooniline süit "Šeherezade". Ooper "Muinasjutt tsaar Saltanist", ("Kimalase lend").

Pjotr Tšaikovski. Klaveripalade tsükkel "Aastaajad" (2-3pala). Kontsert klaverile ja orkestrile nr. 1. Sümfooniad. Sümfoonia nr. 5. Ooperid. Ooper "Jevgeni Onegin" (sissejuhatus, Tatjana ja Olga duett, Tatjana kirjastseen, Onegini aaria). Balletid. Numbrid ballettidest "Pähklipureja", "Uinuv kaunitar", "Luikede järv".

Sergei Prokofjev. Balletid. Ballett "Romeo ja Julia" ("Tütarlaps Julia", "Montecchi ja Capuletti", "Rüütlite tants"). Sümfooniad. Sümfoonia nr. 1 ("Klassikaline"). Sümfoonia nr. 7 ("Noorte").

Dmitri Šostakovitš. Prelüüdid ja fuugad. Sümfoonia nr. V. Filmimuusika. (Romanss filmist "Kiin".)

VII ÕPPEAASTA

EESMÄRGID:

Anda ülevaade Eesti muusikakultuurist. Tutvumine silmapaistvamate heliloojate elulugude ja loominguga. Rikastada õpilaste tundeelu õppides teadlikult kuulama ja tunnetama erinevate heliloojate teoseid.

ÕPPESISU:

Eesti rahvusliku muusikakultuuri tekkimine 19. saj. keskel. Laulu- ja mänguseltsid, nende osatähtsus koorilaulu arengus.

Esimesed üldlaulupeod. J. W. Jannseni tegevus I üldlaulupeo organiseerimisel. Lõhe klerikaalse ja demokraatliku rahvusliku liikumise leeri vahel. Laulupidude repertuaar, kunstiline külg ja nende tähtsus eesti muusikas.

Eesti rahvusliku heliloomingu teerajajad A. Kunileid, A. Thomson, Fr. Säebelmann, K. A. Hermann. Nende elu ja looming.

Esimesed professionaalse haridusega heliloojad J. Kappel, M. Härma, K. Türnpu. I sümfooniaorkestri loomine 1900. a. A. Läte poolt. Tema looming ja muusikaline tegevus sajandialguse Tartus.

Esimesed kompositsioonilase eriharidusega heliloojad R. Tobias ja A. Kapp. Nende osa eesti sümfoonilise muusika arendamises. (Avamängud "Julius Caesar" ja "Don Carlos".) Esimene eesti klaverikontsert. R. Tobiase "Kontsertpala". Esimesed oratooriumid (R. Tobiase "Joonase lähetamine" ja A. Kapi "Hiiob").

Põhjamaise helikeele taotlused H. Elleri instrumentaalmuusikas. (Sümfooniline poem "Koit"). Tema viuli- ja klaveripalad.
E. Tubin - Eesti suurim sümfonist, esimese eesti balleti "Kratt" looja. (Katkend mõnest sümfooniast ja balletist "Kratt".)

Rahvusliku koorilaulu areng - M. Saar ja C. Kreek. Rahvaviiside arendusvõtted nende koorilauludes. Näiteid M. Saare klaveripaladest ja soololauludest. Vaimulikud rahvaviisid C. Kreegi loomingus. Katkend "Eesti reekviemist".

Rahvamuusika kasutamine V. Tormise muusikas. Võrdlus M. Härma, M. Saare ja C. Kreegiga. Näited - "Eesti kalendrilauludest", "Ingerimaa õhtud" jm.

Uute muusikaväljendusvahendite areng 1960. aastate instrumentaalmuusikas:
Neoklassitsism (E. Tamberg "Concerto grosso", J. Rääts "Kontsert kammerorkestrile", A. Pärt "Partita").

Kollaaž (A. Pärt "Kollaaž BACH").

Aleatoorika (J. Koha "Rondo").

Dodekafoonia (A. Pärt "Nekroloog").

A. Pärdi looming kaks perioodi.

Uusi jooni XX saj. II poolel sündinud heliloojate loomingus. L. Sumera, E.-S. Tüür jt. Ülevaade eesti ooperi arengust. E. Aav, E. Kapp, V. Kapp, G. Ernesaks, E. Tamberg.

VI KOOSMÄNGU, SAATEKLAVERI JA NOODISTLUGEMISE AINEKAVA

EESMÄRK:

Praktiliste oskuste arendamine, mis võimaldaks iseseisvalt ja vabalt musitseerida vastavalt õpilase huvidele ja muusikalisele maitsele. Õpilase tundeelu rikastamine.

TÖÖ SISU:

Noodistlugemise oskus on suure praktilise väärtusega, see võimaldab paremini omandada õpitavat repertuaari, samuti võimaldab iseseisvalt mängida erinevat muusikat vahelduseks kohustuslikule repertuaarile ja seega rikastada õpilase elu ja tundemaailma. Hea noodilugemisoskus on üks olulisemaid asju, mida õpilane peaks kooli lõpetamisel olema omandanud, sest see võimaldab tal edaspidi iseseisvalt muusikaga aktiivselt tegeleda ja edasi areneda.

Töö kulgeb kahes suunas:

- 1) teksti analüüs s.t. oskus silmadega lugeda teksti, mis põhineb eelnevalt omandatud teadmistel
- 2) sujuv ja peatusteta esitus

Kasutada võib erinevat repertuaari, näiteks lihtsustatud töötlusi ja erinevates kergema muusika stiilides palasid.

Ansamblimäng annab võimaluse koosmusitseerimiseks. Õpilane peab tajuma, et tema on üks osa tervikust. Samuti arendab see oskust erinevatest olukordadest väljarabelemiseks (näiteks teine mängija ajab sassi, unustab ära jne).

Saateklassi töö hõlmab kuulmise järgi mängimist, transponeerimist, improviseerimist ja klaverisaadete kujundamist.

Töö sisaldabjärgmisi elemente:

- 1) Lihtsate lastelaulude mängimine kuulmise järgi ja nende saatmine põhikolmkõladega, kusjuures erilist tähelepanu pöörata nende funktsioonide spetsiifilisele kõlale.
- 2) Klaverisaate kujundamine tähtnimetuste järgi, lisaks kolmkõladele õppida järk-järgult ka keerulisemad akordmärgid. Algastmes alustada ühehääelse viisi ja akordidega vaskus käes, jätkata mitmehääelse viisi ja vaba improvisatsioonilise saatega. Soovitav kasutada solisti, näiteks üks õpilane laulab ja teine saadab klaveril.
- 3) Tutvumine erinevate saatefaktuuridega: akordiline, arpedžoline. Tutvumine harmoonia põhireeglitega ja häälte juhtimisega.
- 4) Tutvumine erinevate muusikastiilidega: blues, jazz, rock´n roll jne.
- 5) Eel- ja järelmängude kujundamine.